

VALALICKÉ NOVINKY

Ročník XXVII., 31.7.2021
Číslo 2, bezplatne
www.valaliky.sk

Jubilejný rok umeleckej školy

Roky plynú a menia nás tým, čo prinášajú. Stavajú nám do cesty výzvy, prekážky, príležitosti. To, ako si s nimi poradíme, ako ich dokážeme zhodnotiť, čo sa z nich naučíme - takými sa stávame.

Základná umelecká škola Valaliky v tomto školskom roku dosiahla krásne 45. výročie od svojho založenia. A ako inak, výročie je príležitosť, kedy sa obzrieme v čase späť.

Z mladej školy pôvodne zriadenej v obci Zdaňa, ktorej kolektív tvorilo len niekoľko zameraných učiteľov v hudobnom a výtvarnom odbore, sa stala zrelá škola s dobrým menom, výbornými výsledkami, tvorivým kolektívom a dnes už môžeme povedať i tradíciu. Prekonala prekážky, prijala výzvy. V súčasnosti má škola viac ako 650 žiakov a kolektív tvorí

45 zamestnancov, ktorí svoju profesionalitu dokazujú v rámci umeleckého vzdelávania žiakov na 9 elokovaných pracoviskách školy v štyroch odboroch.

ZUŠ Valaliky nie je typickou školou. Práve jej špecifikum - 9 elokovaných pracovísk ovplyvňuje každodenný život školy a celé spektrum jej činností. Pre deti košického okolia znamená príležitosť získať umelecké vzdelanie. Prináša kultúru do obcí a podieľa sa tak i na formovaní spoločnosti.

Jubilejný rok školy ovplyvnila pandémia. Preto sme si výročie nepripomenuli ako býva zvykom - slávnostným podujatím pre širokú verejnosť, no oslávili sme ho tvorivosťou a snahou zlepšovať sa. Počas roka sme pripravili viacero video koncertov, žiaci reprezentovali školu na celoslovenských súťažiach, vytvorili sme hodnotné publikácie

a vzdelávali sa nielen žiaci, ale i učitelia. V neposlednom rade sme dali umelecký nádych aj exteriéru v sídle školy na Kostolnej ulici, a to v nádhernej tvorivej atmosfére, ktorá mala skvelú odozvu u okoloidúcich i našich žiakov a ich rodičov.

Čo dodať na záver. Chceme pri pohľade späť i vpred naplniť svoju vlastnú víziu - byť školou, ktorá dáva možnosť spoznať

svoj talent, zažiť úspech, oceniť hodnotu umenia a tvorivého života. Chceme byť šíriteľom krásna. Chceme byť školou, ktorá naďalej hrdo udrží krok s meniacou sa spoločnosťou a obstojať vo výzvach.

Dakujeme všetkým Vám, ktorí nám prejavujete svoju priazeň a podporu.

**Anna Gordan,
riaditeľka ZUŠ**

Z PRACOVNÉHO STOLA STAROSTU

V ostatnom čísle našich novín sme si želali, aby sme neradostnú pandemickú situáciu zvládli a prekonal. A naozaj, situácia sa čiastočne upokojila a nám len zostáva veriť, že avizovaná tretia vlna nebude taká, aké tie dve predošli. Azda k tomu pomôže aj stupeň zaočkovania. Som rád, že mnohí z občanov využili možnosť očkovania, ktorú ponúklo KSK prostredníctvom mobilného tímu. Vakcinácia je zrejme jediná

cesta, ako ukončiť pandémiu.

Zlepšenie nákazovej situácie a uvoľnenie opatrení nám prinieslo iný problém. Pomerne rýchly rast cien základných stavebných materiálov, ale predovšetkým ich veľký nedostatok, resp. neúmerne dlhé dodacie lehoty. Zároveň sú vyťaženi aj projektanti a tak pri plánovaní a realizácii programov, o ktorých píšeme na inom mieste našich novín, máme nemalé problémy.

Veľmi opatrne sa začínajú organizovať spoločenské akcie. Organizovanie jarmoku ešte nebolo možné, ale mladí futbalisti zorganizovali turnaj v minifutbale a skupina mladých šikovných ľudí pripravila pre školákov týždenný letný tábor. Aj v mene športovcov, rodičov a detí organizátorom ďakujem.

Želajme si pokojné prežitie zvyšku leta, pekné prázdniny a dovolenky.
Štefan Petrik

V obmedzenom režime

Aj činnosť prevádzky obce bola poznačená Covidom 19, keď začiatkom roka Úrad práce nevytváral žiadne projekty pre nezamestnaných, nakoľko musel použiť prostriedky pre udržiavanie pracovných miest pre zamestnancov.

Preto bolo vedenie obce nútené zamestnať pracovníkov na vlastné náklady, nakoľko sú práce, ktoré obec musí zabezpečiť a chceli sme pokračovať v oprave chodníkov v obci. Obec zamestnala štyroch pracovníkov na opravu chodníkov a troch pracovníkov na kosenie verejných priestranstiev a cintorínov. Častými prehánkami je rast trávy zvlášť rýchly a preto sa stáva, že nedokážeme naraz pokosiť trávu vo všetkých častiach obce. Preto vás prosíme o trpezlivosť a tolerantnosť. Pri opravách chodníkov nechceme radikálne presadzovať opravy, ale berieme do úvahy aj požiadavky občanov a po spoloč-

nej dohode realizujeme opravu.

Pravidelne riešime problémy s odpadom v okrajových častiach obce, kde občania pod rúskom noci vyhadzujú komunálny aj stavebný odpad. Týka sa to lokality pri bývalých Státnych majetkoch smerom na Kokšov-Bakšu, za futbalovým ihriskom, pri potoku, pri bývalej železničnej stanici Geča a v neposlednom rade na verejných cintorínoch. Preto prosíme občanov, aby keď majú takýto odpad zavolali na prevádzku obce a určite po vzájomnej dohode dospejeme k riešeniu tohto problému.

Začiatkom roka rozhodlo vedenie obce, že sa využije priestor za OcÚ na výstavbu parkoviska. Začiatkové práce vykonali pracovníci prevádzky a postupne sa bude realizovať parkovisko pre pracovníkov OcÚ.

Záverom mi dovoľte popriať všetkým občanom obce príjemnú dovolenku resp. využiť letné dni na kúpanie a relax.

Text a foto: Jaroslav Janočko

SPOMÍNAME...

Kertészová Mária, František Juhás, Terézia Orlovská, Ladislav Szeles, Alžbeta Timková, Jozef Kraččík, Peter Šimko, Michal Tkáč, Magdaléna Velesová, Mária Čigášová, Regina Tóthová, Emília Mitrová

**SODB SČÍTANIE
2+21 OBYVATEĽOV,
DOMOV A BYTOV**

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 sa skončilo 13.6.2021.

Môžeme konštatovať, že prvé elektronické sčítanie v Slovenskej republike dopadlo pomerne úspešne. V obci Valaliky sa celkovo sčítalo 4276 obyvateľov, t.j. 93,77 %. Nesčítalo sa 6,23 %. Z toho v prvej etape, počas samosčítania, sa elektronicky sčítalo 4022 obyvateľov, t.j. 88,2 % obyvateľov.

Po skončení prvej etapy samosčítania boli do domácnosti, kde neboli všetci obyvatelia sčítaní, zaslané oznámenia s výzvou a upozornením, že sa budú môcť sčítať v druhej etape. Na danú výzvu občania reagovali rôzne. Tí zodpovednejší si napokon našli čas a prišli sa sčítať v rámci asistovaného sčítania. Tejto druhej fáze predchádzala zlá pandemická situácia, avšak aj počas nej sa na sčítaní pracovalo, oslovovali sme Vás aj počas samotného testovania. Z dôvodu pandemickej situácie sa sčítanie napokon predĺžilo. V druhej fáze, teda v rámci spomí-

naného asistovaného sčítania, v termíne 3.5.2021 až 13.6.2021, bolo ešte sčítaných 346 osôb, pričom 305 osôb bolo sčítaných na kontaktnom mieste na Obecnom úrade Valaliky a 41 osôb bolo sčítaných prostredníctvom mobilných asistentov.

Celé sčítanie si vyžadovalo nielen veľa času a námahy, ale aj veľkú dávku trpezlivosti a vysvetľovaní. Samotnému sčítaniu obyvateľov predchádzala aj príprava na sčítanie, a to sčítanie domov a bytov od 1.6.2020 do 31.12.2020, ktoré bolov obci a bez akejkoľvek administratívnej záťaže obyvateľov, čiže na základe údajov z administratívnych zdrojov.

Bez tejto prípravy, čiže editovania 100 % domov a bytov vo Valalikoch, by samotné sčítanie elektronickým samosčítaním obyvateľov, nebolo možné.

Doposiaľ si sčítanie obyvateľov, domov a bytov v našej obci vyžiadalo viac ako rok práce. Avšak všetko sme spoločnými silami nakoniec zvládli a veríme, že získané údaje budú nápomocné pri riešení potrieb obyvateľov našej obce a jej zveľadovaní.

Ďakujeme.

Gabriela Lukáčová

Z rokovaní Obecného zastupiteľstva Valaliky

Poslanci opäť zasadli k rokovaciemu stolu 19. mája a 16. júna.

V máji starosta obce v rámci bodu programu koncepcie a programy obce informoval o prebiehajúcom verejnom obstarávaní na dodávateľa stavby, ktorý bude upravovať verejné priestranstvo medzi bývalou pracovňou pri Obecnom úrade a Materskou školou za účelom zriadenia parkoviska pre zamestnancov úradu a materskej školy. Realizáciou projektu bude vytvorených 15 parkovacích miest, čím sa odbremení parkovisko pri bankomate. Rovnako sa vyberá dodávateľ na úpravu priestranstva pri pekárni, ktorý zrealizuje pokládku zámkovej dlažby.

Pristavba k zdravotnému stredisku, v ktorom bude sídlieť rehabilitácia, bola stavebne ukončená. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na dodávateľa zdravotníckeho vybavenia. Celý projekt by mal byť ukončený v auguste tohto roku.

Vo fáze spracovávania je projektová dokumentácia na úpravu Materskej školy v časti Všetechvätých, kde je naplánované zriadenie v poradí už ôsmej triedy. Trieda bude v priestoroch, v ktorých momentálne sídli rehabilitácia. V havarijnom stave sa nachádza strecha na Kultúrnom dome, ktorá zateká. Urýchlene sa spracováva projekt a následne sa uskutoční verejné obstarávanie na dodávateľa stavby.

Stále prebieha rekonštrukcia chodníka na Hlavnej ulici. Prosíme všetkých vodičov, aby nestáli svojimi vozidlami na už opravených chodníkoch. Chodník je určený pre chodcov a cyklistov. Oprava nie je zadarmo. Stojí nemálo finančných prostriedkov na materiál a rovnako mzdové náklady pracovníkom. To všetko je hrazené z rozpočtu obce, to znamená aj z peňazí, ktorými platíte dane a poplatky za odpad. Buďme šetrnejší k našim obecným finančným prostriedkom, aby sme v krátkom čase nemuseli opravovať to, čo už opravené bolo. Tiež to nebude zadarmo.

Pripravujú sa podklady k podaniu návrhu na vydanie územného rozhodnutia na stavbu rozšírenia

Parkovisko pri Ocu

kanalizácie a vodovodu. Po vydaní stavebného povolenia obec požiadala o poskytnutie dotácie na výstavbu z prostriedkov Envirofondu. Naplánované sú aj čiastočné opravy ciest, a to Lomenej, Potočnej a Podlesnej ulici.

Na júnovom zasadnutí zastupiteľstva informoval starosta obce o čerpaní rozpočtu, o výške podielových daní, o stave nedoplatkov na miestnych daniach a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad, o stave daňových exekúcií za miestne dane a poplatkov za komunálny odpad a drobný stavebný odpad ako aj o výške nedoplatkov za prenájom nebytových priestorov. Daňové exekúcie a úroky z omeškania môžu očakávať tí vlastníci nehnuteľností a poplatníci za odpad, ktorí v období rokov 2015 – 2020 obci neuhradili miestne dane a poplatky za odpad.

Ukončené bolo verejné obstarávanie na dodávateľa tepelného čerpadla do Základnej školy Valaliky. Zvítazila spoločnosť PRIMACHLAD, a.s., ktorá sa zaviazala dodať dielo za cenu 360 000 €, a to v termíne do 12 mesiacov od prevzatia staveniska. Právoplatnosť nadobudlo územné rozhodnutie na plánovanú stavbu prístavby k Základnej škole Valaliky. Pripravujú sa podklady pre podanie žiadosti o vydanie stavebného povolenia. Na túto stavbu sa obec pokúsi získať finančné zdroje z Plánu Obnovy, v rámci ktorého budú vyčlenené finančné prostriedky na vzdelávanie a zelené projekty. Vo verejnom obstarávaní na výber dodávateľa na úpravu priestranstva pri pekárni a medzi bývalou pracovňou a materskou školou zvíťazila

spoločnosť Strabag s.r.o. za cenu 47 485,15 €.

Od 1.7.2021 nastúpili do zamestnania na obecný úrad štyria noví zamestnanci, na ktorých obec získala finančnú dotáciu z úradu práce. Poslanci schválili VZN č. 3/2021 o určení spádovej materskej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, podľa ktorého bude škôlka pri prijímaní detí na predprimárne vzdelávanie uprednostňovať deti s trvalým pobytom na území obce. K prijatiu VZN viedla poslancov predovšetkým obmedzená kapacita škôlky a narastajúci záujem rodičov s pobytom mimo obce Valaliky o umiestnenie dieťaťa v tomto zariadení. Taktiež bolo schválené VZN č. 4/2021 o miestnej dani za osobitné spôsoby užívania verejného priestranstva. Predmetom dane je trvalé parkovanie dlhodobo stojacich vozidiel na verejných priestranstvách. Dlhodobo stojacim vozidlom na verejnom priestranstve je vozidlo, ktoré zaberá verejné priestranstvo na dobu dlhšiu ako 60 za sebou nasledujúcich dní.

Dohodou bola ukončená nájomná zmluva na prenájom priestorov na Kokšovskej ulici, v ktorých bola zriadená prevádzka lahôdok. Po ukončenej obchodnej verejnej súťaži na nový prenájom priestorov boli tieto prenajaté opäť našim domácim, a to spoločnosti, ktorá podniká pod názvom Lenka Batyiová – Potraviny Family. Priestory boli prenajaté za účelom zriadenia a prevádzkovania predajne potravín, mäsových výrobkov, drogérie, rozličného tovaru a prípravu hotových jedál v spojení s donáškovou službou.

Opätovne na zlú situáciu s parkovaním motorových vozidiel na Abovskej ulici upozornil pán Drotár. Autá často parkujú oproti sebe tak, že blokujú prípadný prejazd záchranných vozidiel. Týmto problémom sa má zaoberať Stavebná komisia, ktorá odporučí návrh riešenia na nasledujúcom zasadnutí zastupiteľstva.

Poslanec Ing. Vindt, PhD. ako predseda Rady školy pri Základnej škole Valaliky informoval o zasadnutí rady. Ako závažný sa ukázal problém s nevhodným státím motorových vozidiel niektorých rodičov detí, ktoré školu navštevujú a ktorý je spojený s ohrozením bezpečnosti detí pred príchodom do školy. Tento problém bude riešiť starosta obce spolu s projektantom, ktorý navrhne vhodné riešenie na parkovanie vozidiel pred školou.

Riaditeľka Základnej umeleckej školy Valaliky pri príležitosti 45. výročia vzniku školy sa listom podakovala orgánom obce Valaliky za dobrú spoluprácu. Najbližšie plánované zasadnutie zastupiteľstva je v septembri. **Jana Pelegrin**

Parkovisko pri pekárni

MDDr. Dušana Vykoukalová: Moja práca ma obohacuje tým, že svojimi vedomosťami a prácou môžem ľuďom vrátiť úsmev

V minulom roku nastala v zubnej ambulancii na Zdravotnom stredisku Valaliky generačná výmena, kedy po dlhých 45-tich rokoch odišla na zaslúžený odpočinok lekárka MUDr. Podhradská. Vo vynovenej ambulancii vám dnes zuby ošetrí MDDr. Dušana Vykoukalová, ktorú vám chceme v nasledujúcich riadkoch predstaviť.

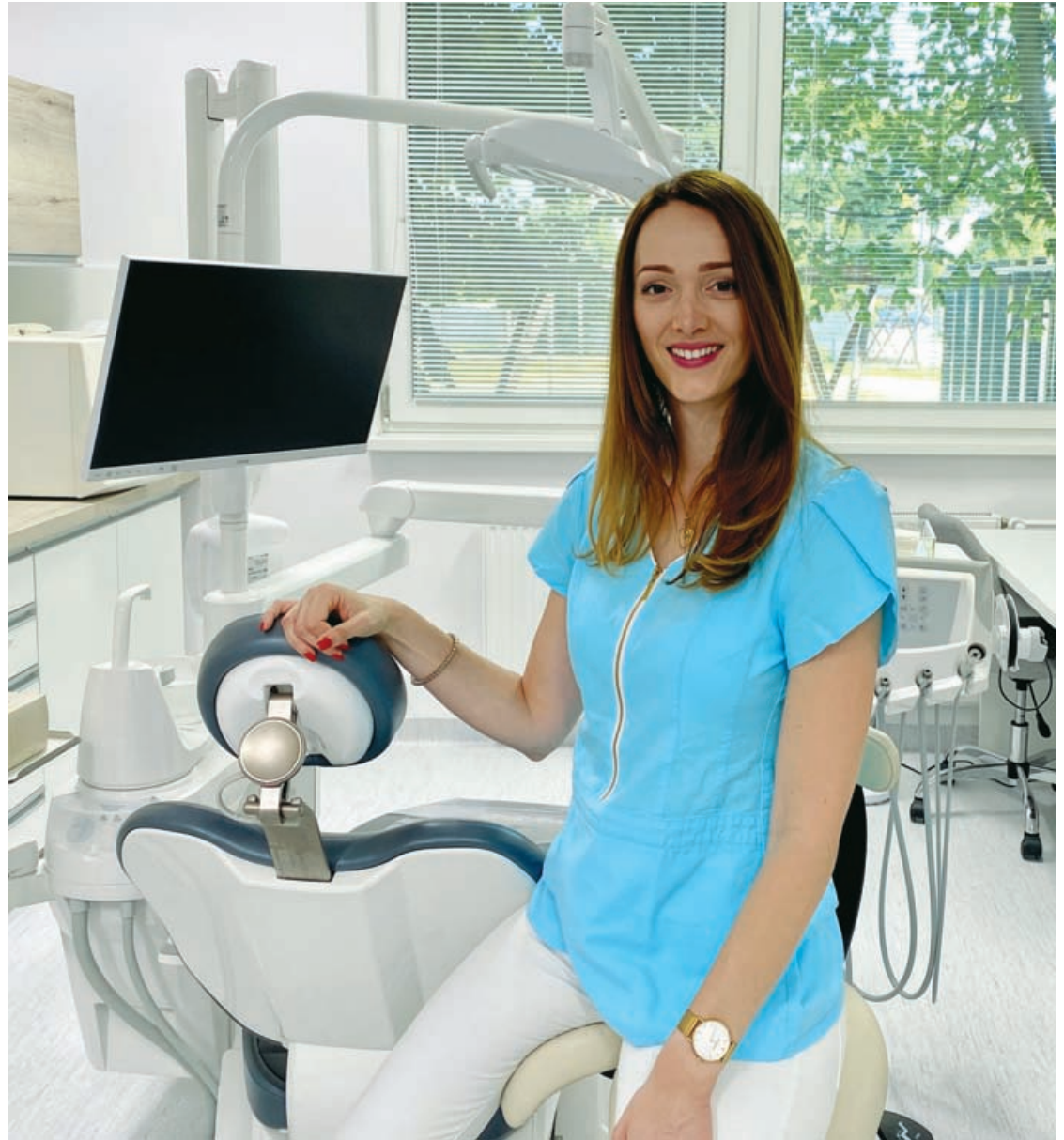
Pani doktorka, dovoľte, aby som vám v mene redakcie a čitateľov obecných novín Valalické novinky položila niekoľko otázok.

Prezrad'te nám odkiaľ pochádzate? V akom prostredí ste vyrastala? Aké bolo vaše detstvo?

Vyrastala som vo veľmi peknej časti Košíc, blízko Botanickej záhrady. Počas vysokej školy sme sa presťahovali mimo mesta, do dediny Belža, kde bývam dodnes.

Kedy ste sa rozhodli stať sa zubnou lekárkou? Bol to už váš detský sen? Štúdium zubného lekárstva je vraj dlhé a náročné.

Moje rozhodnutie stať sa zubným lekárom prišlo až na strednej škole. Keďže stredná škola, ktorú som navštevovala mala jazykové a ekonomické zameranie, o to náročnejšie bolo vydať sa úplne iným smerom, cestou medicíny. Po dvoch rokoch doučovania počas strednej školy, som úspešne absolvovala prijímacie pohovory na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a síce byť zubnou lekárkou nebol môj detský sen, snom sa stal až na vysokej škole, kedy každý študent zubného lekárstva snívá o

úspešnom absolvovaní štúdia. Štúdium trvá 6 rokov a rozhodne je náročné. Vyžaduje si veľké množstvo sebadisciplíny a sebazaprenia, veľa psychickej a fyzickej energie. V konečnom dôsledku presne tieto atribúty sú naďalej potrebné aj pri vykonávaní samotného zamestnania zubného lekára.

Čím vás táto práca obohacuje a naopak čoho ste sa museli vzdať?

Vzdať som sa nemusela ničoho, skôr obmedziť moje voľnočasové aktivity, na ktoré žiaľ nemám toľko času ako v minulosti. Nie je to spojené s povolaním ako takým, ale keďže nie som len zubným lekárom ale aj majiteľom zubnej ambulancie tak moja práca nespočíva len z ošetrovania pacientov. Moja práca ma obohacuje tým, že svojimi vedomosťami a prácou môžem ľuďom pomôcť zbaviť ich

bolesti, strachu z ošetrovania a naopak im vrátiť úsmev.

Akú najväčšiu chybu robíme pri starostlivosti o zuby?

Určite najväčšou chybou je, že ľudia pri čistení zubov zabúdajú na čistenie medzizubných priestorov zubnou niťou alebo medzizubnou kefkou. U dospelých, je práve medzizubný kaz, najčastejších zubným kazom. Častokrát sa bez

preventívnej prehliadky s rtg snímkom ani diagnostikovať nedá, až kým nie je vo veľmi pokročilom štádiu. Okrem iného nánosmi plaku, jedla a teda aj baktérií dochádza k zápalu ďasien, krvácaniu, čo môže viesť až k paradontitíde. Z môjho pohľadu druhou najčastejšou chybou ktorú vnímam je, že niektorí pacienti nechodia na preventívne prehliadky kde by sa dal zubný kaz podchytiť v skorom štádiu a vyriešiť len výplňou, ale chodia len ako bolestivý resp. povedia, že prídu len ak ich niečo bude bolieť a tým končí veľa zubov endodonticko ošetrovaných – mŕtvych alebo extrahovaných – vytiahnutých.

Treba si zuby čistiť po každom jedle?

Nepovedala by som že je nevyhnutné si zuby vyčistiť po každom jedle, zubný kaz nevznikne v priebehu niekoľkých hodín. Pokiaľ si človek dôkladne vyčistí zuby ráno a večer, plus samozrejme medzizubné priestory a nekonzumuje veľké množstvá sladkých jedál a nápojov, určite svojho zubného lekára neuvidí tak často.

Podľa vás sa chrup ľudí zlepšuje alebo zhoršuje?

Ak rozprávame o chrupe a hygiene, tak v porovnaní s tým aké množstvo rôznych pomôcok dentálnej hygieny je prístupné dnes a čo bolo v minulosti, tak rozhodne ešte je čo zlepšovať. Ak sa na to pozrieme zo strany vývoja zubného lekárstva a zmien v materiáloch a ošetrovaniach, tak určite sa chrup ľudí zlepšuje, keďže novšími materiálmi a technológiami je možné viac zubov zachrániť a teda podstatne menšie množstvo zubov končí extrakčnou terapiou.

Boja sa vás vaši pacienti alebo s nimi máte priateľský vzťah?

Máme pacientov či už detských alebo aj dospelých, ktorí sa najprv dosť báli. K pacientom sa snažíme pristupovať ľudsky, dopredu im vysvetliť

čo ich čaká a čo sa bude robiť, deťom ukázať všetko s čím budeme pracovať, aby ich nevystrašilo ak náhodou zbadajú niečo v mojich rukách čo by ich mohlo vyľakáť, plus deti dostanú aj nejakú odmenu zato, že ošetrovanie pekne zvládli.

Máte nejaký tip, ako prekonať bariéru strachu?

Tipom ako prekonať bariéru strachu je možno nastaviť sa v hlave tak, že zubný lekár vám ide pomôcť s vaším problémom a nie vám ubližovať.

Čo sa stane, ak umývanie zubov večer zanedbáme? Dá sa v núdzovej situácii, keď si človek nemôže umyť zuby, nahradiť čistenie žuvaním žuvačky?

Žuvanie žuvačky rozhodne čistenie zubov nenahradí. Žuvačka dokáže krátkodobo zvýšiť množstvo slín v ústach a taktiež zneutralizovať pH sliny. Princípom čistenia zubov je mechanické odstránenie zubných povlakov zubnou kefkou. Zubná pasta má samozrejme svoje benefity, ale najpodstatnejšia je v tomto prípade zubná kefka.

Čím častejšie budete večer zanedbávať čistenie zubov, tým častejšie sa neskôr budete stretávať s zubným lekárom.

Na záver sa chcem opýtať, ako sa vám vo Valalíkoch pracuje?

Vo Valalíkoch sa mi pracuje dobre, je to síce trochu odlišné ako bola práca v zubnej ambulancii v Košiciach, ale zvykla som si pomerne rýchlo. S mojou sestričkou sme mladý tím, pracujeme v novo zrekonštruovaných priestoroch, takže ako sa vraví, na dobre sa rýchlo zvyká.

Ďakujem Vám za rozhovor a zároveň vám prajem veľa úspechov súkromných a pracovných, aby sa vám podarilo vrátiť úsmev čo najviac pacientom.

Martina Matiová
Foto: archív
MDDr. Vykoukalovej

Očkovanie vo Valalíkoch

Najúčinnjším prostriedkom pre boj s vírusom COVID-19, ktorý spôsobil pandémie a ochromil krajiny, rodiny, spoločnosti i jednotlivcov na celom svete, je očkovanie.

Očkovanie zabezpečí ochranu ľudí pred ochorením a zabráni šíreniu nákazy v populácii, čo povedie k minimalizácii počtu úmrtí. COVID 19 si vzal veľa ľudských životov. Zmenil náš život, obmedzil cestovanie, vzdelávanie a v neposlednom rade aj sociálne kontakty. Očkovanie je veľkou nádejou, že znížime počty nakazených na minimum. Dúfame, že sa náš život vďaka očkovaniu vráti do normálnych kolají.

V mnohých krajinách je nedostatok vakcín napriek veľkému záujmu o očkovanie. My máme to šťastie, že máme dostatok vakcín a dokonca do našej obce v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom zavítala Mobilná očkovacia jednotka. Posledný májový a júnový pondelok sa vo veľkej sále Kultúrneho domu Valaliky zaočkovalo 98 záujemcov nielen z našej obce, ale aj Geče a Kokšov-Bakše, prvou a druhou dávkou vakcíny BioNTech Pfizer. Vakcína bola určená pre osoby nad 60 rokov. Mnohým to ušetrilo čas aj obavy z cestovania. Obe očkovania sa uskutočnili bez komplikácií.

Text: TSP

Foto: Nikola Lukáčová

Zmena v gynekologickej ambulancii vo Valalíkoch

Od júna 2021 nastala zmena v gynekologickej ambulancii v Zdravotnom stredisku vo Valalíkoch. Každý pondelok v čase od 8:00 do 14:00 hod. (t.č. 055/6854077) ordinuje vo Valalíkoch MUDr. Lenka Falatová, ktorá prosí pacientky, aby sa čím skôr objednali na preventívnu prehliadku a do karty doplnili osobne alebo telefonicky svoje telefónne číslo.

V akútnych prípadoch môžu pacientky navštíviť aj ambulanciu MUDr. Falatovej na Zbrojničnej č. 8 v Košiciach – t.č. 055/622 1985. Ordinačné hodiny: utorok a štvrtok 7:30-13:00, streda: 12:00-17:00 a v piatok: 7:30 – 12:00 hod.

Rozhovor s MUDr. Falatovou prinesieme v najbližšom čísle novín.

Čo sa podarilo a čo nie

OZ Paradne nevesti reprezentuje obec Valaliky na rôznych kultúrnych a folklórnych podujatiach. Keďže rok 2020 bol veľmi skúpy na tieto akcie, o to viac si vážia príležitosti, kde sa mohli prezentovať a zároveň reprezentovať tak seba ako aj svoju obec.

Abovské folklórne slávnosti, prvýkrát v novom šate v Skároši, si ženy vychutnali v hlavnom programe so zvykoslovným pásmom

Varime pal'enku. Aj keď počasie neprialo, zožali veľký úspech.

V septembri zažili Valaliky veľkú slávu, keď bol uvedený do života slovník Tisíc slov abovského nárečia od Ing. Milana Tótha. Paradne nevesti si užívali sprievod po dedine, kde mali príležitosť nahradiť deficit vystúpení a vyspievať sa do vôle. Aj krátke prestávky počas sprievodu neváhali využiť na tanec - veselú karičku.

Skupina ako taká a jej vystúpenia začali byť žiadané na rôznych

rodinných oslavách okrúhlych narodenín. Obzvlášť ich potešilo pozvanie spievať aj na svadbe popri Muzike Milana Rendoša. Keďže sú to akcie obyvateľov Valalík, neodmietli a celkom si to užívajú.

A čo sa nepodarilo - v priebehu roka pripravovali niekoľko projektov, ktoré boli zmarené alebo prerušené celospoločenskou situáciou. Môžem tu spomenúť najväčší projekt, prípravu nahrávania nového CD nosiča, ktorým plánujú oslovit' širšiu verejnosť,

ale hlavne potešit' pamätníkov. Na tomto diele aktívne pracujú už druhý rok. Tohto roku majú v pláne pokračovať v začatom diele.

Napriek všetkému, v práci nepoľavujú. Tohto roku sa prvýkrát stretli pri príležitosti osláv jubilea ich dlhoročnej členky. Oslavu zavýšili svojím programom a berú to tak trochu symbolicky.

Ženy, celým srdcom folkloristky, túžia rozdávať ľuďom radosť. Snáď sa im to aspoň čiastočne darí. A my im budeme držať palce.

Text a foto: Margita Ivanová

Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane

Jednou z tradícií, ktorá sa vo Valalikoch uchovala, je aj eucharistický sprievod po obci.

Na sviatok Najsvätejšieho Božieho tela a krvi sa koná eucharistická procesia. Ide o spojenie duchovnej slávnosti a ľudovej zbožnosti. V kostole sa slávi sv. omša a vonku sú pripravené 4 jednoduché oltáriky, pri ktorých sa pokračuje v slávení. Táto tradícia s prvkami ľudovej nábožnosti sa zachovala aj napriek obdobiu náboženskej neslobody v minulom storočí. Kvôli frekventovanej doprave sa obmedzil tento sprievod, keď sa neprechádza ako kedysi cez celé Valaliky až do Geče. V minulosti pred Sviatosťou oltárnou hádzali prvoprijímajúce deti lupienky kvetov. V posledných dvoch rokoch, keď sa presunulo udelenie prvého sv. prijímania až po sviatku Božieho tela, tak členovia FSk Kadlubek a Kadlubček sa zapojili v krojoch do toh-

to slávenia a hádzali lupene kvetov pred sviatosťného Ježiša. Aj 3. júna si takto spoločne s veriacimi z celej farnosti pripomenulitento cirkevný sviatok. Je to jeden z prejavov nábožnosti a zároveň prihlásenia sa k dedičstvu našich otcov. A po čase, keď sa dalo niekoľko mesiacov zúčastniť sv. omše iba v online priestore, tak boli veriaci posilnení na osobnom stretnutí s Eucharistiou.

Foto a text: Pavol Kacvinský

Denný tábor

Po období izolácie kvôli Covidu 19 si mladí ľudia z našej obce, ktorí sa venujú práci s deťmi, povedali, že by radi niečo zorganizovali pre naše deti.

A tak sa dohodli s pánom kaplánom PhDr. Edvinom Bergerom, PhD., či by nezorganizovali denný tábor. Keďže on je aj zdravotník, hneď mali zabezpečený aj zdravotnícky dozor. Detský tábor nemôže byť bez oficiálnej záštity, tak sa občianske združenie Kadlubek podujalo pomôcť im a zastrešili celý denný tábor, aby bolo zadostúčené aj právne a účtovnícky. A tak nič nebránilo tomu, aby sa v týždni od 12. do 16. júla uskutočnil detský denný tábor pre deti od 2. do 6. ročníka základnej školy. Deti boli rozdelené do družstiev so svojim animátorom. Počas celého týždňa pri rôznych aktivitách zbierali body pre svoje družstvo. Každý deň bol plný rozličných

aktivít. Výroba vlastného loga, vedomostné kvízy, športové zápolenia, maľovanie na tvár, výroba maskrít, folklórne puzzle a pexesá, tance, spevy, súťaž v obliekaní kroja... Nechýbala ani návšteva Košíc, keď mnohé z detí prekonal svoj strach a vyšli na severnú vežu Dómu sv. Alžbety a pokochali sa krásnym výhľadom. Nechýbala ani opekačka a jednu noc spali vo veľkej sále kultúrneho domu. V posledný deň získali odmeny za svoje celotýždňové snaženie v aktivitách. Podľa pozitívnych ohlasov detí a rodičov sa denný tábor vydaril. Vďaka patrí predovšetkým skvelým mladým ľuďom, ktorí venovali svoj voľný čas bez nároku na odmenu, všetkým zodpovedným ako aj rôznym sponzorom a všetkým, ktorí pomohli pri realizácii tohto denného tábora. Veríme, že o rok sa podarí znova zorganizovať jeho pokračovanie.

Text a foto: Pavol Kacvinský

Návšteva Košíc - Dóm sv. Alžbety

Pán kaplán Berger a animátori

Zeleň v našej obci sa rozrastá

V jarných mesiacoch, a počas skorého leta naša obec pokračovala vo výsadbe stromov a drobnej zelene.

Vo vybraných lokalitách na verejných priestranstvách bolo vysadených spolu 26 nových sadeníc stromov. Stromy sa vysádzali na miestach, kde budú plniť estetický, ale najmä funkčný charakter zabezpečujúci pohltie prašnosti, zatienenie asfaltových a betónových plôch, ako i zlepšenie priepustnosti pôdy. Jedná sa o lokality na uliciach: Polná, Čorgovská, Hlavná, Pri studničke. Výsadbou okrasných čerešní (Prunus Kanzan) na Polnej ulici bolo spolu s minuloročnou jeseňou završené úsilie výsadby stromoradia. Takýchto verejných priestorov je v našej obci naozaj málo, a preto veríme, že o pár rokov po vzraste týchto stromov ocenia toto vynaložené úsilie všetci obyvatelia obce, aj tí

najmenší z materskej školy, ktorí tadiaľto prechádzajú počas svojich prechádzok. Aj napriek úsiliu obecných pracovníkov a dobrovoľných hasičov našej obce, napomáhajúcich pri polievaní novo zasadených stromov, niekoľko z nich vyschlo. Pretrvávajúce horúce počasie prevyšujúce teploty 35 °C je pre novo vysadené stromy a ich narušený koreňový systém veľmi silným stresovým

faktorom. Na jeseň tohto roka sa ich budeme snažiť nahradiť novými.

Okrem výsadby spomínaných stromov sa v našej obci realizovala aj drobná výsadba tisov (Taxus baccata Fastigiata) so štíhlym vzrastom na Okružnej ulici a výsadba okrasného záhona pri novej budove zdravotného strediska. Pri oboch týchto výsadbách pomáhali žiaci ZŠ

Valaliky v rámci praktickej výučby jednotlivých predmetov. Pre mnohých žiakov už starších ročníkov to bola vôbec prvá skúsenosť s výsadbou zelene. Všetci vnímame opakujúce sa extrémne výkyvy počasia, pretrvávajúce suchá, hrozby privalových dažďov. Všetky tieto javy sa s vysokou pravdepodobnosťou budú len zhoršovať a preto skúsme prírode aspoň „malou trochou“ vrátiť to, čo sme si od nej nenávratne vzali. Tou malou trochou úsilia môže byť i čas, ktorý venujeme svojim deťom, či vnúčatám na to, aby sme im vysvetlili dôležitosť zelene a začlenili ich do procesu jej starostlivosti, či výsadby. Verím, že takýmto spôsobom nadobudnú k zeleni lepší vzťah, a pochopia jej dôležitosť, tak ako tomu bolo aj v prípade žiakov ZŠ Valaliky, ktorí pomáhali pri výsadbe spomínanej zelene.

Tomáš Poklemba
Foto: Štefan Petrik

Výsadba zelene

Koniec školského roka si žiaci 8.B spestrili výsadbou stromčekov a trvaliek. Vysádzali sme priestor pri novej prístavbe Zdravotného strediska - rehabilitačné oddelenie a zelenú plochu na Okružnej ulici vo Valalikoch. Okrem praktickej realizácie výsadby sme sa priučili aj novým poznatkom z tejto oblasti. Napríklad ako je mimoriadne dôležité brať pri výbere zelene ohľad na kvalitu pôdy, pripraviť stanovisko a vylepšiť jeho podmienky. Naším odborným radcom a sprievodcom bol arborista Ing. Tomáš Poklemba, PhD. a finančne tento projekt zastrešil Obecný úrad Valaliky.

Veľmi radi budeme pokračovať s výsadbou a starostlivosťou o zeleň aj v budúcom školskom

Katarína Petriková

Hasiči v plnom nasadení

V marci nás operačné stredisko HaZZ vyzvalo k výjazdu do obce Geča, kde sme hasili požiar trávnatého porastu. Túto úlohu sme zvládli aj za pomoci HaZZ Čaňa.

V máji región Abova sužovali husté dažde. Naša jednotka bola privolaná na pomoc do obce Nižná Hutka. Voda tam ohrozovala obyvateľov, bolo nutné zabrániť vyliatiu vody do obydľí pomocou vriec s pieskom. Následne sme túto vodu dlhé hodiny odčerpávali spoločne s dobrovoľnými hasičmi z okolitých obcí. Po tomto zásahu sme sa presunuli do Valalík na Malú ulicu, ktorú dažďová voda neustále zaplavuje. Aj tu sme boli nútení odčerpať stále pritekajúcu vodu. Mužstvu, ktoré bolo po dlhotrvajúcom zásahu veľmi vyčerpané,

MŠ Valaliky - Košťany

dakujeme za ich obetavú a nezištnú pomoc.

Na záver školského roka sme už tradične spoločne s vedením materskej školy usporiadali

ukážku hasičskej techniky. Detičky si mohli vyskúšať rôznu hasičskú techniku, čo sa im veľmi páčilo. A keďže boli dobré, tak sme im s rados-

tou dovolili zapnúť si sirénu, či striekať z hasičskej hadice. Veríme, že sa škôlkárom táto ukážka páčila.

Text a foto: Patrik Papp

MŠ Valaliky - Buzice

Poznačená sezóna stolných tenistov

MSR extraliga ženy

Stolnotenisová sezóna bola aj pre hráčov STO VALALIKY značne poznačená obdobím korona vírusu.

Slovenský stolnotenisový zväz, ďalej SSTZ, čakal do posledných chvíľ, aby umožnil hráčom z celého Slovenska odohrať aspoň jeden turnaj, a to hneď vrchol každej sezóny, Majstrovstvá Slovenska.

Začali sme trénovať a SSTZ oznámil stolnotenisovej komunite správu o zorganizovaní majstrovstiev pre všetky kategórie. Majstrovstvá sa začínali neobvykle piatkovou kvalifikáciou, kde mohol každý zabojsť o svoju miestenku.

Celkovo sme na MSR vyslali päť jednotlivcov v troch vekových kategóriách a to Ninu Némethovú, Juraja Németha, Lucu Sepešiho, Katku Palenčárovú a Róberta Olejníka. Z MSR starších žiakov si odnášame bronzovú medailu, o ktorú sa zaslúžila Nina Némethová spoločne s Dominikou Wiltschovou z STC ŠKST Bratislava vo štvorhre. V kategórii mladší žiaci sme vo štvorhre vybojovali striebornú medailu, Róbert

Veľká cena Prahy

Olejník s Jakubom Holubčíkom ŠKST Ružomberok. V ostatných kategóriách sa nám nepodarilo dosiahnuť vytúžené medailové umiestnenie hoci k tomu často chýbal len malý krôčik. Na majstrovstvách SR družstiev sa nominoval náš extraligový ženský tím, ktorý tvoria

Sústredenie v Hluku

hráčky Agáta Klučarová, Nina Némethová, Júlia Dzelinská a Michaela Bitoová. Na majstrovstvách ako najmladší tím vybojovali pekné 5. miesto.

Zúčastnili sme sa aj medzinárodného turnaja Veľká cena Prahy. Na turnaji za účasti ôsmich štátov sme nechýbali ani my. Naše farby reprezentovali Katka Palenčárová, Róbert Olejník a Luca Sepeši. Luca s Matúšom z STK Lučenec obsadili 5. miesto v družstvách chlapcov.

Absolvovali sme turnaje v Šenci, Hluku a v Olomouci.

Ďakujeme všetkým hráčom za vzornú reprezentáciu klubu a tešíme sa na ďalšiu sezónu, na ktorú sa už teraz hráči svedomito pripravujú.

Veľká vďaka patrí aj Obecnému úradu za finančnú podporu klubu.

Text a foto: Milan Sepeši

MSR starší žiaci

MSR extraliga ženy

Futbalové súťaže sa opäť rozbehli

Po sezóne 2020-2021, ktorá sa neodohrala celá kvôli COVID-u, sa jednotlivé tímy FC Valaliky umiestnili:

Starší žiaci U15 na 8. mieste
Starší dorast U19 na 1. mieste
Dospelí na 9. mieste
Novú sezónu začíname v tých istých súťažiach okrem starších dorastencov, ktorí postúpili do 4. ligy po dobrej hre a práci chlapcov. Ich trénerovi Petrovi Pechovi ml. sa chceme touto cestou poďakovať. Súčasne chceme aj touto formou zagrátulovať najlepšiemu strelcovi dorasteneckej ligy Samuelovi Majorošovi.

Co sa týka kádra mužov, tak v mužstve budú chýbať, oproti minulej sezóne, Michal Sciranka a Róbert Joška. Naopak do mužstva sa pridajú Juraj Ševčík (Lo-

FC Valaliky - starší dorast U19

komotíva Košice), Šimon Pučan (KAC Košice), Lukáš Stolár (FK Geča "B").

Predĺžili sme hosťovania alebo vyriešili prestup chlapcom, ktorí sú u nás už pár sezón a to Peter Pecha a Erik Meco (FK Čaňa), Viktor Stolár, Samuel Majoroš (obaja

FK Geča). Naši kmeňoví hráči v mužstve sú Dušan Marták, Patrik Vraňo, Michal Meco, Matej Bakši, Michal Hudák, Mikuláš Klimko, Jakub Pavlovič, Peter Vadasz, Erich Vágner, Pavol Horváth, Marián Gašpar, Adam Laboš. Taktiež máme mladé talenty v

doraste, s ktorými už dlhšie rátať aj v "áčku" a to sú Jakub Štaňo, Kevin Horváth, Dominik Čislák, Radoslav Matis, Sebastián Čornák a už spomínaný Samuel Majoroš.

Títo mladí budú nastupovať aj za dorast alebo budú mať striedavé štarty v kluboch, kde je dorastenecká liga na vyššej úrovni.

Trénerom A-mužstva ostáva Martin Leško, ktorý naďalej bude brankárom Lokomotívy Košice a súčasne bude viesť naše áčko, veríme, že do vyššej súťaže. Chceme mu popriať veľa šťastia a trpezlivosti pri jeho ďalšej práci a poďakovať mu za už vykonanú prácu a veríme, že prinesie svoje ovocie už čoskoro.

Dušan Tóth, Martin Leško

Foto: Dušan Tóth, Jakub Pavlovič

Valaliky CUP 2021

Po uvoľnení covid opatrení sme s radosťou zorganizovali druhý ročník turnaja „Valaliky CUP“. O obľúbenosti turnaja svedčí aj počet tímov, spolu o pohár zabojovalo rekordných 16 tímov. Víťazný pohár a prvé miesto patrí tímu „Žlčové kamene“, druhé miesto „Pizza FELE Valaliky“ a na treťom mieste skončil tím „Pozberanci“. Najlepším brankárom sa stal David Juhász z tímu BOREC a najviac gólov strelil Vojto Turek z tímu Pizza FELE Valaliky.

Poďakovanie patrí spoluorganizátorovi Ocu Valaliky za zabezpečenie občerstvenia, cien a materiálnych vecí.

Dušan Tóth

Foto: Jakub Pavlovič

2. miesto - tím Pizza Fele Valaliky

1. miesto - tím Žlčové kamene

3. miesto - tím Pozberanci